

L'Autònoma

PUBLICACIÓ DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA • JUNY DE 1998 • NÚM. 122

Sumari

LA GÈNESI DE LA
PSICOLOGIA CIENTÍFICA
CATALANA, 2

CONGRÉS
INTERNACIONAL
SOBRE TRADUCCIÓ, 3

ESCOLA UNIVERSITÀRIA
POLITÀCNICA
DEL MEDI AMBIENT, 4

DESCOBERTA
UNA SUBSTÀNCIA QUE
INHIBEIX EL CREIXEMENT
DE TUMORS, 5

SETMANA OCCITANA, 6

PROGRAMA
TUTORESPORT PER A
ESPORTISTES D'ELIT, 6

HOMENATGE
A MANUEL BALASCH
I A OCTAVI FULLAT 7

Universitat Autònoma de Barcelona

La UNESCO i la UAB aposten per la pau

Rigoberta Menchú, Federico Mayor Zaragoza i Álvaro de Soto, en la Trobada sobre Gestió i Conflictes a Amèrica Llatina.

El director general de la UNESCO, Federico Mayor Zaragoza, va tancar la Trobada sobre Conflictes i Experiències d'Intermediació a Amèrica Llatina. *Reptes per al Segle XXI*, que va tenir lloc a la UAB, del 27 al 29 de maig, fent una crida a favor de la cultura de la pau. Contra la cultura de la violència, Mayor Zaragoza va demanar el concurs de tothom per assolir una cultura de pau. Per aquest motiu, cal buscar tractaments als conflictes «abans que el diagnòstic sigui definitiu», va dir davant de les persones que omplien a vessar l'Auditori de la Facultat de Filosofia i Lletres en un ambient d'empatia col·lectiva.

La Trobada ha estat organitzada per la UAB, la UNESCO i la Universitat Iberoamericana de Mèxic. La Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i el Centre UNESCO de Catalunya n'han estat els patrocinadors.

Joan Albaigés, comissionat d'Universitats i Recerca, va ser l'encarregat d'obrir les jornades el dia 27. El comissionat es va manifestar a favor «d'instaurar nous models de desenvolupament econòmic i social», ja que «no es tracta, tan sols, de promoure l'abandonament de les armes». Segons Albaigés, es tracta de transformar el conflicte «en un nou marc

institucional». «Els conflictes poden ser una oportunitat real», va dir, «per edificar una societat sense violència. Siguem participants de la seva construcció».

Pau i diners

Carles Solà, rector de la UAB; Samuel Ruiz, bisbe de San Cristobal de las Casas; i Rigoberta Menchú, premi Nobel de la Pau, van escoltar atentament les paraules de Mayor Zaragoza des de la taula que presidia el tancament de la Trobada. Menchú va reivindicar els coneixements mil·lenaris de les comunitats indígenes i va assegurar que poden aportar «grans solucions als grans problemes». Samuel Ruiz va fer una intervenció molt emotiva on va denunciar el valor suprem que s'atorga als diners. «És un dels entrebancs principals per aconseguir la pau», va dir el bisbe.

El rector de la UAB va presentar les conclusions de la Trobada, la qual ha reunit més de setanta experts amb l'objectiu de millorar els esforços d'intermediació en els conflictes que pateix Amèrica Llatina. Solà va valorar la Trobada com a «oportuna i important», tant pel fet d'haver reunit gent involucrada en els conflictes com pel desig dels participants de

considerar la pau com un procés i el desig d'una projecció cap al futur.

Vicenç Fisas, un dels organitzadors de les jornades, va anunciar que la Trobada tindrà continuïtat l'any 2000, declarat per l'ONU l'Any Internacional de la Cultura de la Pau, i en el marc del Fòrum Universal de les Cultures, que tindrà lloc a Barcelona l'any 2004.

L'alcalde de Barcelona, Joan Clos, va participar en la cloenda i va recordar l'aposta de la ciutat comtal per la pau i els drets humans amb motiu del Fòrum de les Cultures. Cristina Real, alcaldessa de Cerdanyola del Vallès, va explicar el compromís de l'ajuntament vallesà de dedicar enguany el 0,6% del pressupost al tercer món, i el 0,7% l'any 1999.

Joan Albaigés, comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, va obrir la Trobada citant unes paraules de Samuel Ruiz: «La mediació no s'esgota en el fet de detenir la guerra. El més difícil és construir la pau». Carles Solà, rector de la UAB, va clausurar les jornades amb un frase de Gandhi: «No hi ha camí cap a la pau. La pau és el camí».

(Més informació a la pàgina 2)

Els experts animen els disminuïts a treballar

«No tingueu por d'enviar currículums, ni d'anar on sigui», va ser el consell que Víctor Sastre va donar als disminuïts que volen tenir un lloc de treball, en el decurs de les Jornades d'Inserció Laboral dels Universitaris amb Necessitats Especials. Les Jornades es van fer els dies 11 i 12 de maig, a la Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Sastre és insertor laboral del Servei Social per a la Integració Laboral de les Persones amb Disminució Física (SSILF), de la Federació Ecom (Entidades Colaboradoras con los Minusválidos). Víctor Sastre visita entre cent i cent cinquanta empreses cada any per tal de sensibilitzar els responsables de recursos humans. Des de la seva experiència, Sastre pensa que «el mercat de treball està difícil per a tothom, però una mica més per als disminuïts». No obstant això, l'insertor laboral va recomanar a les persones amb alguna disminució que no tinguin por d'anar a les empreses, i que el primer que s'ha de fer «és obrir una porta».

José Luis Pinto, cap de serveis per a afiliats de l'ONCE, va destacar el paper que té el cupó de l'organització de cecs. El cupó «dóna l'opció de treballar de manera digna a moltes persones», va dir. Pinto va subratllar que «el problema dels cecs és diferent del d'altres disminuïts, com els que van amb crossetes o amb cadira de rodes». Les persones que perden la vista tenen en el tècnic de rehabilitació bàsica el professional que els torna a «ensenyar a viure» de nou.

A l'hora de trobar feina, «la formació és imprescindible» per al disminuït, va afirmar Pinto. «L'empresari mai no apostarà pel treball dels disminuïts, si no som capaços de demostrar que els minusvàlids tenen capacitat per resoldre els problemes de producció de l'empresa», va assenyalar Pinto amb to pragmàtic.

Fundosa Social Consulting (FSC) és l'empresa que la Fundació ONCE ha creat, dins del Grup Fundosa, per potenciar la inserció laboral de les persones amb discapacitats. Josep Esteve, gerent de FSC, va assegurar que la filosofia d'aquesta empresa és «treballar amb la capacitat de la persona». «Parlem de la capacitat de la persona, no de les discapacitats», va dir. Esteve va afirmar que «amb aquesta filosofia podem accedir al mercat laboral com qualsevol altra persona».

Montserrat Caro, responsable del servei Treball Campus de la UAB, va intentar animar els universitaris que tenen alguna disminució i els va recordar que els estudiants pertanyen «a un grup privilegiat», ja que són el col·lectiu que menys pateix el problema de la desocupació. Caro va donar nombrosos consells sobre com buscar feina. Va recomanar no menysprear els amics i coneguts a l'hora de cercar un lloc de treball, i va dir que els empresaris valoren molt el nivell d'estudis, la informàtica i els idiomes.

Pau i conflictes: la Trobada des de dins

La Trobada sobre Gestió i Conflictes a Amèrica Llatina va ser a porta tancada. Un dels participants més destacats, el professor i membre del Centre d'Estudis Internacionals Rafael Grasa, explica en l'article següent com es van desenvolupar els debats.

La trobada va reunir una setantena de persones amb coneixements teòrics i pràctics sobre conflictes i experiències de mediació a l'Amèrica Llatina, per tal d'analitzar conjuntament les semblances i diferències entre diversos conflictes violents dels anys vuitanta (Centreamèrica, Colòmbia), els respectius processos de pau i, finalment, reflexionar sobre les tendències i possibilitats d'actuació en els principals conflictes oberts ara mateix a la regió —Chiapas (Mèxic), Colòmbia. Dit clarament, una reunió acadèmica, però amb un clar compromís i orientada vers el futur, estructurada en un format que permetia al màxim el diàleg entre els assistents i feia dels ponents simples introductors dels temes. Les persones assistents poden agrupar-se en quatre grans blocs: *a)* científics socials, acadèmics, o experts en resolució de conflictes, desmilitarització, etc.; *b)* diplomàtics o funcionaris d'organismes internacionals (particularment de Nacions Unides o d'alguns dels seus organismes especialitzats); *c)* negociadors pertanyents a les diverses parts dels acords globals de

pau d'El Salvador i Guatemala; i *d)* actors, mediadors o persones vinculades al conflicte mexicà (govern, legisladors, Comissió Nacional d'Intermediació, societat civil...), o, en menor mesura, colombià.

Resulta difícil destacar alguns elements de tres intensos dies de debat, que seran objecte d'una publicació posterior. Podríem, però, subratllar-ne tres. Primer, l'interès dels participants a continuar l'experiència, per la riquesa dels debats i les idees aportades i la influència positiva en els coneixements, i l'actitud dels assistents. Un legislador mexicà ho va resumir així: «Surto d'aquí amb més optimisme, amb idees noves i, sobretot, amb la sensació que com a membre de la Comissió de Concòrdia i Pacificació no sols he de buscar noves respostes sinó fer-me bàsicament noves preguntes». Això explica el compromís dels organitzadors i de les entitats patrocinadores a continuar les trobades i el treball a favor d'una cultura de pau.

Segon, la coincidència en la utilitat i necessitat d'establir comparacions i trets comuns entre conflictes i pro-

cessos de construcció de la pau, que fomenta la consciència que res no és peculiar ni irrepetible, que es pot aprendre de cada cas, tot i que també es va dir que no hi ha models generals, pautes o etapes de compliment obligat.

Tercer, que en el món de la postguerra freda el rerefons bàsic dels conflictes violents és el poder, incloent-hi la dimensió política i, actualment, el factor d'identitat, la qual cosa obliga a tenir ben present que els actors dels conflictes violents (i, per tant, els subjectes dels processos de pau) no són solament els actors armats, sinó també, i molt especialment, els actors socials i econòmics.

En conclusió, la trobada va ser un èxit, i s'hi va recordar que la pau, entesa com un procés que és molt més que una simple absència de guerra, és quelcom difícil d'assolir, un objectiu pel qual sempre es lluita. O, per dir-ho amb les paraules de Miquel Martí i Pol que es van emprar en la sessió inaugural: «La pau és només un cop de vent sobtat, on cal esculpir dia a dia l'esforç de conquerir-la». A Bellaterra, a la UAB, a l'Hotel Campus, es prosseguí aquest esforç.

La gènesi de la psicologia científica catalana

L'alcaldeessa de Cerdanyola del Vallès, Cristina Real, i la vicerectora d'Estudis i de Promoció Cultural de la UAB, Mercè Izquierdo, van inaugurar l'exposició «Els inicis de la psicologia científica i aplicada a Catalunya (1900-1939)», que va acollir la Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB, del 5 al 8 de maig. L'alcaldeessa va felicitar tots els organitzadors de l'exposició i els va animar a continuar treballant-hi. Cristina Real va considerar que «exposicions com aquesta ens ajuden a conèixer molt més la nostra història». A l'acte inaugural, també va participar-hi Milagros Saiz, cap del Comitè Organitzador de l'Exposició.

La vicerectora va insistir en la idea que l'exposició serveix per «recuperar la memòria històrica». Milagros Saiz va destacar «l'esforç personal» dels organitzadors, i va recordar que des del 1988 estan treballant «en les arrels de la psicologia». La mostra ha estat organitzada per l'Arxiu i Seminari d'Història de la Psicologia i la Facultat de Psicologia de la UAB.

Paral·lelament a l'Exposició, el dia 7 de maig va tenir lloc a Barcelona el XI Symposium de la Sociedad Española de Historia de la Psicología. La vicerectora Mercè Izquierdo i Milagros Saiz van participar en la mesa presidencial del simposi.

L'Exposició comprèn des dels orígens científics de la psicologia, cap a l'any 1900, amb una petita mostra

de seus antecedents, fins al final de la Guerra Civil (1939). La situació política provocada per la guerra va originar l'exili dels psicòlegs més importants que treballaven a Catalunya i la desaparició de la tradició psicològica catalana, que llavors era comparable a la de qualsevol país del món. A partir dels anys quaranta es va tornar a un model neoescolàstic controlat per l'Església i el govern franquista.

Els visitants van poder veure els nous estands dels quals es componia l'Exposició, on es podia apreciar des de la influència de la filosofia i la medicina en les beceroles de la psicologia, fins a la tasca del laboratori d'experimentació psicològica del grup benèfic i l'Institut Torremar, passant pels laboratoris de la psicologia experimental de Barcelona i l'expansió de la psicologia aplicada.

Diverses institucions van cedir materials molt valuosos per a l'Exposició. El Museu d'Història de la Psicologia de la Universitat de Barcelona va cedir, per exemple, un aparell per mesurar el temps de reacció a partir d'estímul visual, i un dispositiu de Couvier, que és un aparell que serveix per mesurar la capacitat atenta. La Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona, les universitats de Girona, Lleida, Pompeu Fabra i Politècnica de Catalunya, i l'Arxiu Històric de Sabadell van ser algunes de les nombroses institucions que van cedir materials.

L'exposició va mostrar l'obra escrita dels autors més rellevants de la història de la psicologia catalana, com Ramon Turró, Ferran Maria Palmés, Emili Mira i Jeroni Moragas. A més, els organitzadors van exposar la bibliografia publicada per les editorials catalanes de l'època més destacades, que van tenir cura de traduir obres fonamentals de la literatura psicològica.

En total, l'exposició va constar de 110 fotografies, 400 llibres, 150 documents, 30 aparells utilitzats als laboratoris del Pare Ferran Maria Palmés i de l'Institut Psicotècnic de la Generalitat, i 60 materials de tests de reeducació psicopedagògica que es feien servir a principis de segle.

Congrés Internacional sobre Traducció

El dia 6 de maig es va inaugurar el IV Congrés Internacional sobre Traducció a la UAB, coincidint amb el vint-i-cinquè aniversari de la creació de l'Escola Universitària de Traducció i d'Interpretació (EUTI) de la UAB. L'Hotel-Escola Campus va ser, durant tres dies, l'escenari on ponents de tot el món van analitzar l'estat actual de la formació de traductors i d'interprets, i on van parlar de les perspectives de futur de la recerca i la pràctica d'aquestes disciplines a escala internacional.

Al Congrés, s'hi van inscriure unes set-centes persones, i s'hi va presentar un total de 174 ponències, comunicacions i pòsters. També hi van haver sis conferències plenàries a càrrec de professors d'universitats d'arreu del món, i diverses taules rodones per parlar sobre traducció audiovisual, didàctica i història de la traducció, interculturalitat, terminologia, i traducció literària i especialitzada.

Joaquim Mallafre, professor de la Universitat Rovira i Virgili i traductor de l'obra *Ulisses*, va tractar els «Models de llengua i traducció catalana», en una conferència plenària en què va destacar que «cal adaptar el text a la singularitat de la llengua d'arribada, respectant sempre les especificitats històriques i lingüístiques de la llengua d'origen». «Els traductors», va explicar Mallafre, «han de fer seva l'obra que estan tractant, per poder expressar als lectors la musicalitat del text original, tenint cura de tots els aspectes contextuals que hi ha inclosos dins l'obra». El lingüista creu que el paper del traductor és molt important per a l'enriquiment lèxic de les diferents llengües d'arribada i, referint-se al català, va dir que «les acadèmies s'han de ce-

Francesc Parcerisas

nyir a la missió de promoure el bon gust, permetent que llengües foranes enriqueixin el català a partir de les traduccions».

El català també va ser el tema central de la taula rodona que va moderar Francesc Parcerisas, on van participar l'editor i assagista Jordi Carles Guardiola, el traductor i responsable lingüístic de TV3 Francesc Vallverdú, el poeta i lingüista Isidor Marí, i Enric Sòria, poeta i cap d'opinió del diari *Avui*. El debat va evidenciar que les varietats dialectals del català dificulten l'establiment d'un model de llengua únic per a les

traduccions, especialment per problemes de tipus econòmic. L'assagista valencià Enric Sòria va mostrar el seu malestar per «l'escàs interès dels lectors pels textos que no són de la varietat central, sobretot quan es tracta de traduccions», i va afegir que es tracta «d'una desconfiança vers la varietat valenciana no merescuda». Francesc Vallverdú també va advertir sobre els costos econòmics que suposa traduir productes audiovisuals de ficció en alguna de les varietats regionals del català, sobretot per la poca acceptació del públic, que aleshores troba els textos poc creïbles.

Clemente Auger lliura els diplomes de postgrau als estudiants de Pràctica Professional d'Advocacia

El president de l'Audiència Nacional, Clemente Auger, va presidir, el dia 7 de maig, l'acte de lliurament de diplomes de postgrau de Pràctica Professional d'Advocacia, a la primera promoció d'estudiants de l'Escola de Pràctica Jurídica de la UAB. A l'acte també van assistir-hi la consellera de Justícia de la Generalitat, Núria de Gispert, l'alcaldede Sabadell, Antoni Farrés, i el director de l'Escola de Doctorat i de Formació Continuada de la UAB, Carles Perelló.

Els estudis que imparteix l'Escola de Pràctica Jurídica, situada al municipi de Sabadell, estan homologats pel Consell General de l'Advocacia Espanyola. El mètode de docència del curs de Pràctica Professional d'Advocacia és essencialment pràctic, i els alumnes s'integren en oficines administratives, òrgans judicials, empreses, entitats i despatxos professionals,

per portar a terme actuacions reals, sota el control d'un tutor designat per l'Escola. El centre també disposa d'una Oficina Judicial Simulada que es dedica a tramitar, segons el procediment real, els casos plantejats als alumnes al llarg del curs.

Durant l'acte de lliurament dels diplomes d'aquest curs de tercer cicle, el president de l'Audiència Nacional va pronunciar una lliçó magistral sobre «Legitimació o deslegitimació de la jurisdicció», però va allunyar-se del cas espanyol i va recórrer a l'anàlisi de la crisi del model belga arran de la fugida frustrada del pedòfil Marc Dutroux. El magistrat va denunciar la manca de recursos que pateix la justícia europea per complir eficaçment les seves tasques, a causa del període d'austeritat presupostària que comporta l'entrada dels països de la Unió Europea a la moneda única. També va destacar la im-

Manuel Ballbé, Clemente Auger i Carles Perelló, el dia del lliurament de diplomes als estudiants de Pràctica Professional d'Advocacia.

portància cabdal que té l'opinió pública en els processos jurídics i polítics, i va admetre que «els tribunals de justícia tenen una autonomia relativa, ja que estan sotmesos a l'obligació de legitimar i justificar les seves activitats de cara als ciutadans, la qual cosa els sobrepassa».

Acords de la Junta de Govern

La Junta de Govern es va reunir el dia 28 de maig passat i va decidir donar suport a la declaració aprovada per la Junta de la Facultat de Ciències sobre el vessament de residus tòxics al parc nacional de Doñana. La declaració lamenta l'accident i espera que el cas sigui un motiu de reflexió per a totes les administracions de l'Estat, a fi i efecte d'incrementar l'esforç preventiu en matèria ambiental.

L'òrgan de direcció de la UAB va aprovar la renovació de les comissions delegades de la Junta de Govern. Per a la Comissió d'Economia i Serveis, la Junta va elegir els professors Jordi Casal Fàbrega, Mercedes García Arán, Joan Gómez Pallarés, Jordi Marquet Cortés, Fernando Picatoste Ramón, M. Dolores Riba Lloret, Jordi Roig de Zárate, Immaculada Vilardell Riera; els estudiants Gerard Mazón Busquets, Emilio Morante Pérez; i els membres del PAS Encarna Cano Ochoa i José Antonio Trigo Carballo.

La Junta de Govern va elegir com a membres de la Comissió d'Investigació els professors Francesc Xavier Avilés Puigvert, Anna Cabré Pla, Miguel Ángel López García, Emilio Luque Fadón, Joaquim M. Molins López Rodó, Miquel Molist Montaña, Enric Nart Vinyals, M. Carme Picallo Soler, Joan F. Piniella Febrer, Alfredo Ruiz Panadell, i l'estudiant Natalia Bello Pígem.

La nova Comissió d'Ordenació Acadèmica estarà formada pels professors Carme Àngel Ferrer, Margarita Arboix Arzo, Anna Bartra Kaufman, Joaquim Ferrer Jacas, Rafael Grasa Hernández, Andreu Lope Peña, Antoni Oliva Cuyàs, Marisa Presas Corbella; i els estudiants Tiana Artigues Mas, Xavier Juárez Pluvins, Dani López Gómez i Andrés Querol Muñoz.

A més, la Junta de Govern va escollir com a membres de la Comissió de Professorat els docents José Casas Vázquez, Helena Estalella Boadella, M. de los Desamparados Huerta Bailén, Miquel Martín Mateo, Esteve Pont Barceló, Martí Pumarola Batlle, Teresa Torns Martí, Lluís Tort Bardelet i l'estudiant Agnès Solà Rodrigo.

La Junta va acordar convocar a concurs les places de cossos docents i les de professorat contractat. A més, la Junta de Govern va aprovar instar al Vicerectorat de Professorat que realitzés les gestions adients i que articulés les mesures necessàries per tal que els professors ajudants (Y1) que el mes de setembre de 1998 poguessin quedar desvinculats de la UAB, puguin mantenir una vinculació amb la UAB mitjançant una plaça provisional de professorat associat, fins que, el mes de desembre vinent, el Claustre General aprovi un nou document de política de professorat. A més, es va regular la contractació del professorat emèrit.

Les comissions delegades de la Junta de Govern, de Política Lingüística, d'Avaluació i Control del Professorat i de Doctorat han estat modificades. La Junta de Govern va aprovar les línies generals de pressupost per a l'any 1998.

Escola Universitària Politècnica del Medi Ambient

Les exigències mediambientals de la nostra societat obliguen les empreses a activar programes de recerca per evitar els residus i la contaminació. Cal adaptar-se als nous temps, a les noves situacions, i per això han aparegut centres docents que formen enginyers industrials que saben com preservar el medi un cop s'han incorporat al món laboral.

La Diplomatura d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat Química Industrial (itinerari Medi Ambient), és una titulació de primer cicle que ha nascut amb aquesta vocació. Els estudis s'imparteixen a l'Escola Universitària Politècnica del Medi Ambient de Mollet del Vallès, un dels centres adscrits a la UAB, i tenen una durada de tres anys.

El paper de la Fundació

Quan l'Ajuntament de Mollet del Vallès va veure la possibilitat d'ampliar l'oferta d'ensenyament oferint estudis universitaris, va promoure la creació de la Fundació Estudis del Medi Ambient, que és ara gestora de l'Escola Universitària. Es tracta d'un centre d'estudis i de recerca aplicada que, amb la col·laboració de l'administració i de diverses empreses, ha de permetre l'inici i el desenvolupament de projectes mediambientals específics, destinats a millorar la qualitat de vida.

L'alcalde de Mollet del Vallès, Montserrat Tura, és alhora presidenta de la Fundació, i assegura: «Aconseguir emplaçar a Mollet una escola d'aquest tipus ha estat com un somni, ja que teníem vertadera vocació de fer-ho». Montserrat Tura explica que «de moment, la Fundació mantindrà la titularitat de l'Escola, almenys fins que aquesta no s'integri definitivament a la UAB».

L'Escola està ubicada en un edifici de quatre plantes, i compta amb un equipament modern i funcional, en un lloc cèntric i de fàcil accés. La Fundació, com a gestora del centre, ha facilitat que els estudiants disposin d'una aula d'informàtica equipada amb vint-i-quatre PC, d'una biblioteca que funciona també com a sala d'estudi, d'una sala de problemes, d'una sala d'actes, i de diversos laboratoris d'enginyeria química i general. Per a la construcció de l'edifici, que ha costat més de quatre-cents milions de pessetes, l'Ajuntament ha rebut el suport financer del fons europeu FEDER, que n'ha finançat el cinquanta per cent. També ha rebut ajuts del Departament de Medi Ambient de la Generalitat, i d'altres empreses i institucions.

Els estudis

L'especificitat de la titulació que s'imparteix a l'Escola Universitària de Mollet es basa en la inclusió en el pla d'estudis de matèries pròpies de la branca mediambiental, com són

Aigües Residuals, Residus Sòlids i Contaminació Atmosfèrica. A més, les assignatures Producció i Medi Ambient, i Avaluació de l'Impacte Ambiental i Auditories Ambientals s'hauran de cursar obligatòriament per aconseguir l'itinerari Medi Ambient. El director del centre, Xavier Font, explica que «els estudis que s'imparteixen a l'Escola de Mollet són els únics que tenen reconegut i incorporat l'itinerari Medi Ambient, tot i que val a dir que l'Escola d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa també ofereix als seus estudiants un bloc d'assignatures de temàtica ambiental, encara que són optatives».

Cada curs es matriculen noranta nous estudiants a l'Escola d'Enginyeria Tècnica Industrial de Mollet. Aquest és el segon any que s'imparteixen els estudis i, tal com explica Xavier Font, «a partir del curs vinent els alumnes començaran a realitzar les pràctiques en diferents empreses que tenen conveni amb l'Escola». Fins ara, el centre ha signat convenis de pràctiques amb onze empreses i institucions. A més dels ajuntaments de Mollet del Vallès i de Molins de Rei, hi col·laboraran els consells comarcals de l'Alt Penedès, del Maresme i del Vallès Oriental. També acolliran alumnes en règim de pràctiques el Consorci per a la Defensa del Riu Besòs, la Societat Aigües de Barcelona, i les empreses Font Vella SA, KAO, PAYMASA i Euromed.

Com a la resta d'enginyeries, els estudiants han de presentar el projecte de fi de carrera en el darrer any acadèmic. La càrrega lectiva dels estudis és de 217,5 crèdits, distribuïts en sis quadrimestres, la qual cosa suposa un cost aproximat de 400.000 pessetes per alumne i curs.

L'Escola té previst completar la seva activitat docent amb estudis de

postgrau de dret ambiental, de residus, i de gestió ambiental. A més, els alumnes poden accedir al segon cicle de les titulacions de Ciències Ambientals, Química i Enginyeria Química un cop acabada la diplomatura.

L'accés als estudis està regulat per la preinscripció universitària, és a dir, que hi poden accedir els estudiants que hagin cursat les opcions A o B del COU i hagin superat les proves d'accés a la universitat. També hi poden accedir els alumnes que provenen d'una formació professional de segon grau, o bé mitjançant les proves d'accés a la universitat per a més grans de vint-i-cinc anys.

Sortides professionals

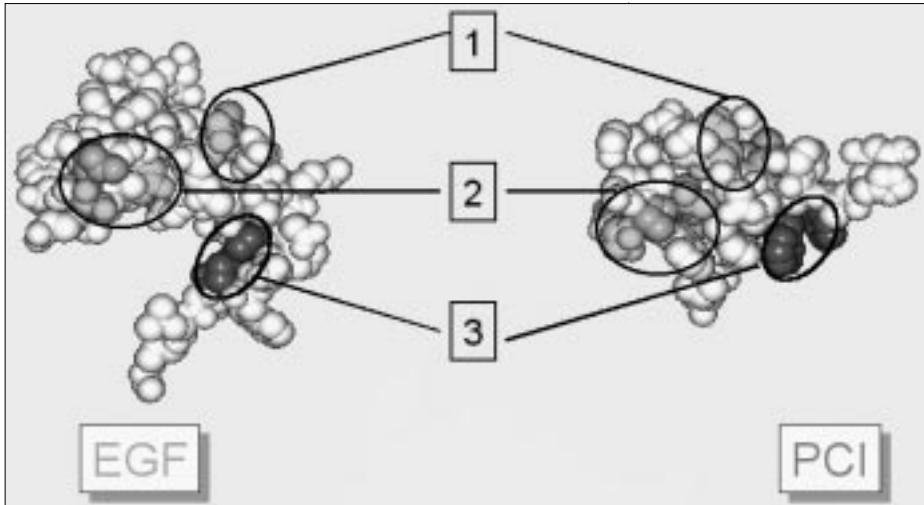
Les sortides professionals d'aquesta enginyeria són bàsicament de tres tipus. Els estudiants poden esdevenir, en primer lloc, tècnics en producció, operació, gestió i manteniment en indústries químiques, farmacèutiques, alimentàries, papereres, metal·lúrgiques i afins; en segon lloc, poden ser tècnics mediambientals en indústries dels sectors anteriors, o en d'altres que presentin algun problema amb el medi ambient; i en tercer lloc, els estudiants poden treballar com a tècnics mediambientals en assessories, consultories i ens públics.

Dues grans instal·lacions a la UAB: el futur sincrotró i la planta pilot del projecte Melissa

Donar una idea de les enormes possibilitats científiques i tecnològiques de la llum sincrotró va ser l'objectiu principal de la conferència «Aplicacions de la llum sincrotró», que el responsable del projecte del Sincrotró de Barcelona, Joan Bordas, va realitzar el dimecres 13 de maig, dins del marc del cicle de Conferències al Voltant de la Ciència, organitzat per la Facultat de Ciències de la UAB. La radiació sincrotró, és a dir, la llum que emet un accelerador com el que es proposa construir al campus de la UAB, permet estudiar amb molt detall estructures atòmiques i moleculars de nous materials industrials i biològics: molècules d'ADN, virus, minerals, estructures micromecàniques, etc., la qual cosa la converteix en una eina indispensable en moltes branques de la ciència i també de la indústria. Segons el doctor Bordas, la qualitat d'aquesta llum és 10³ vegades millor que la de les fonts de radiació desenvolupades als anys seixanta per a l'estudi d'estructures microscòpiques. Serà com utilitzar «llum làser en comptes d'un misto», afirma l'investigador.

La conferència va precedir la que va pronunciar el catedràtic d'enginyeria química Francesc Gòdia sobre el projecte Melissa, sota el títol «El rebost dels astronautes: bioreactors per al suport de la vida». Melissa és l'acrònim de Micro-Ecological Live Support System Alternative, un projecte de l'Agència Europea de l'Espai, que té la seva planta pilot d'experimentació ubicada a la UAB. El projecte consisteix a desenvolupar un ecosistema tancat com a base per a un futur sistema de vida biològic destinat a missions espacials tripulades, que requereixin llargs períodes de permanència a l'espai. Es tracta d'un conjunt de reactors bioquímics capaços de transformar els residus orgànics i el diòxid de carboni generats per una tripulació en oxigen i biomassa comestible. Tot un repte.

Descoberta una substància que inhibeix el creixement de tumors

Estructures de l'EGF i del PCI. S'observa una representació de les superfícies d'ambdues molècules. Aquesta representació ha estat obtinguda mitjançant mètodes computacionals. Apareixen similituds en certes regions externes, entre les quals destaquen les que probablement són responsables de la interacció del PCI amb el receptor d'EGF (regions 1, 2 i 3 en la figura).

El PCI, una substància que utilitza la patata per defensar-se dels atacs de diversos insectes, esdevé un eficaç inhibidor del creixement de tumors quan és aplicat a cèl·lules canceroses humanes i de ratolí.

Aquest ha estat el sorprenent resultat d'una investigació duta a terme per dos equips de científics col·laboradors, un de la Universitat Autònoma de Barcelona (Institut de Biologia Fonamental «Vicent Villar i Palasi») i un altre de la Universitat de Girona (Grup de Bioquímica del Càncer, Departament de Biologia). Aquesta troballa i els estudis que hi estan relacionats han estat publicats el mes de maig a la prestigiosa revista *The Journal of Biological Chemistry*. De moment, s'han obtingut resultats òptims en línies cel·lulars derivades de diferents tipus de càncers humans i en ratolins portadors de tumors. En aquest últim cas, el tractament terapèutic ha estat provat a l'Anderson Cancer Medical Center de Houston (EUA), centre col·laborador en la recerca, i s'ha observat, en ratolins portadors de càncer de pàncrees, una supervivència clarament més elevada quan han rebut el PCI. Es preveu que les primeres proves amb humans es desenvoluparan en un futur proper. Aquest, però, serà només el començament del llarg i incert període de proves que una substància ha de superar abans de ser acceptada com a fàrmac i arribar als hospitals. Tanmateix, els resultats fan pensar que en uns quants anys el PCI podria esdevenir una substància important en el tractament de diferents tipus de càncer, sobretot dels anomenats d'origen epitelial, com els de budell, pulmó, mama, pròstata i pàncrees.

Col·laboració

Aquesta descoberta és un exemple de la necessitat i els avantatges de la col·laboració entre grups d'investiga-

ció amb expertesa complementària en els camps de la biologia molecular i cel·lular i de la biotecnologia. Concretament, ha estat fruit de la confluència de diverses línies de recerca bàsica que tenien com a objectiu, d'una banda, l'anàlisi dels efectes de molècules bioactives—sobretot proteïnes i pèptids—sobre el desenvolupament de cèl·lules animals en cultiu (derivades generalment de tumors) i, de l'altra, l'anàlisi experimental i computacional d'aquestes biomolècules i el seu redisseny (enginyeria), per fer-les més efectives i útils biotecnològicament. A més, aquesta col·laboració, i altres que hi estan relacionades, ha facilitat el transvasament d'investigadors entre les dues universitats.

El PCI (*potato carboxypeptidase inhibitor*) és una molècula interessant, ja que és una de les proteïnes globals més petites que existeixen, la qual cosa en facilita la simulació per computador i en condiciona el redisseny. Per aquestes raons, i pel fet de pertànyer a una família d'inhibidors de proteases, el grup d'investigació de la UAB va començar a treballar-hi el 1986. Un dels primers assoliments va ser la construcció d'un gen artificial que la codifiqués i en el desenvolupament d'un sistema de producció per obtenir-la en grans quantitats per fermentació en microorganismes. Aquesta disponibilitat ha permès de realitzar posteriorment nombrosos estudis sobre l'estructura, el plegament i els efectes biològics del PCI. L'any 1993, en una col·laboració entre els grups esmentats de la UdG i de la UAB, es va començar a analitzar l'efecte del PCI sobre el creixement de línies cel·lulars tumorals en cultiu, aprofitant l'especialització del grup de la UdG en biologia molecular i cel·lular del càncer. L'estudi s'ha ampliat posteriorment a tumors en ratolins, i s'hi ha involucrat un grup de recerca de l'Anderson Cancer Medical Center de Houston.

Factors de creixement

La línia de recerca endegada ha conduït els equips investigadors cap a troballes inesperades: el PCI inhibeix el creixement de determinats tipus de cèl·lules tumorals, ho fa actuant a través de receptors de factors de creixement, i presenta una semblança amb aquestes últimes molècules, sobretot amb l'anomenat EGF (*epidermal growth factor*). Els factors de creixement són molècules importants per al desenvolupament de cèl·lules animals i essencials per al creixement de certs tipus de tumors. La semblança estructural existent entre el PCI i els factors de creixement és indetectable pels mètodes tradicionals, però evident amb noves tècniques computacionals ideades per l'equip d'investigadors. Aquest podria ser un cas d'evolució convergent de proteïnes, en què la funció (unió a receptors) modela de manera semblant l'estructura de molècules d'origens evolutius diferents. Les cèl·lules canceroses tenen receptors d'EGF a la seva superfície, molt importants per la seva viabilitat, de manera que quan les molècules d'EGF i anàlogues entren en contacte amb els receptors el tumor creix. Els investigadors han pogut observar com el creixement de les cèl·lules canceroses s'inhibeix de forma dràstica quan entren en contacte amb el PCI, perquè aquest interacciona amb els receptors d'EGF, competint amb els lligands normals, i provoca una disminució en el nombre de receptors.

El PCI esdevé, gràcies a aquesta recerca, la primera molècula antagonista de l'EGF humà descoberta, i obre les portes a noves estratègies de disseny de proteïnes (o substàncies derivades) inhibidores del creixement tumoral. Ara, caldrà veure si la indispensable recerca subsegüent confirma aquestes esperances.

Els tèrmits

Carme Bach, catedràtica de Zoologia de la UAB i experta en artròpodes, dirigeix una investigació sobre una plaga de tèrmits que des de fa tres anys pateix el barri de Ciutat Cooperativa, de Sant Boi de Llobregat. L'estudi va començar al mes d'abril, i ha estat possible gràcies a un conveni signat enguany entre la UAB i l'Ajuntament de Sant Boi.

La investigació busca determinar l'abast de la plaga i les seves característiques, així com fer una sèrie de recomanacions als veïns afectats per tal d'eradicar els tèrmits. Cap al juliol, la professora Bach ja podria tenir acabat l'estudi i comunicarà les conclusions a les quals hagin arribat els investigadors.

L'estudi consistirà, d'una banda, en una enquesta entre els propietaris dels baixos dels edificis per saber la incidència dels tèrmits en els habitatges; i, de l'altra, especialistes en la matèria pensen fer una prospecció sobre el terreny amb aparells que permetran detectar on hi ha tèrmits.

El tèrmit és un petit insecte blanc que menja qualsevol cosa que contingui cel·lulosa, com ara fusta i paper. A Espanya hi ha pobles sencers atacats pels tèrmits, com Palenciana, a Còrdova. La plaga que pateix el barri de Sant Boi no és tan greu com la d'aquest poble d'Andalusia, però els tèrmits s'estan estenent a Ciutat Cooperativa de manera important als habitatges de planta baixa, i en alguns llocs l'insecte blanc ja ha arribat a rosegat els marcs de les finestres dels primers pisos dels edificis.

De les dues mil espècies conegudes de tèrmits, només dues provoquen greus problemes en els edificis. En el 98% dels casos que es donen a la Península, el responsable és la *Reticulitermes lucifugus*. Segons alguns experts, a Espanya podria haver-hi tres espècies de la *Reticulitermes*. L'hàbitat d'aquests insectes són els climes humids i calorosos. Els tèrmits tenen una vida més activa a les estacions càlides de l'any que a les més fredes.

L'estudi de la catedràtica Carme Bach coincideix amb l'època que els tèrmits alats, mascle i femella, abandonen els termiters. Durant el període de vol, els tèrmits es fecunden i comencen a construir un nou termiter. Una colònia de tèrmits pot tenir cent mil individus. En alguns edificis de l'Estat espanyol afectats per aquest insecte, s'han pogut comptabilitzar fins a seixanta milions de tèrmits.

Hi ha tres maneres de combatre aquest insecte blanc. La primera consisteix en l'ús de potents insecticides per repel·lir els tèrmits i fer-los fora de la colònia. La segona consisteix a immunitzar la fusta impregnant-la de guix o d'altres substàncies. La manera més moderna de combatre els tèrmits és deguda a l'empresa Dow Ago Sciences. Consisteix en un enceboll amb insecticida que inhibeix la síntesi de la quitina, amb la qual cosa els tèrmits no poden mudar el seu esquelet. Els tèrmits necessiten canviar el seu esquelet per arribar a l'edat adulta. Ara, la decisió de com combatre l'insecte blanc és en mans de la catedràtica Carme Bach.

Javier Tomeo, escriptor sense alcohol

L'escriptor aragonès Javier Tomeo va reconèixer que escriu perquè li agrada «contar coses». Tomeo va presentar a la UAB, el 19 de maig, el seu llibre *El canto de las tortugas*, dins del cicle Alcohol i Literatura, organitzat pel Grup Literari de la UAB.

Malgrat el títol del cicle de xerades literàries, l'escriptor va recomanar que no es begui. «L'alcohol, a mi, m'impedeix d'escriure», va dir. Tomeo va explicar que ell escriu a primera hora del matí, en una habitació tancada, amb llum elèctrica i en pàgines de colors.

L'autor d'obres com *Amado monstruo* o *Ciudad de las palomas* va assegurar que les seves novel·les no tenen argument. «Començo a escriure el que em surt», va assenyalar. L'escriptor aragonès va destacar que les seves novel·les van més enllà de les seves intencions: «Em deixo emportar pels meus personatges».

«*Diálogo en re mayor* crec que és una de les meves millors novel·les», va assegurar Tomeo. Aquesta novel·la narra la conversa entre un violinista i una persona que toca el trombó dins del vagó d'un tren en marxa. Com *Amado monstruo*, *Diálogo en re mayor* ha estat portada al teatre. Tomeo va anunciar que *Misterios de la ópera* podria ser la propera obra a adaptar-se al teatre.

«Jo correixo molt. I això era horrorós quan havia de fer-ho amb la màquina d'escriure», va explicar l'escriptor. Tomeo manté una relació singular amb les noves tecnologies. Malgrat que va reconèixer que utilitza un PC per escriure, va qualificar l'ordinador com «un artefacte diabòlic». L'escriptor va recomanar llençar els llibres d'instruccions d'aquests aparells i trucar a un amic que et pugui donar un cop de mà. Segons Tomeo, els llibres d'instruccions acostumen a estar molt mal traduïts.

L'escriptor aragonès va explicar que té fascinació per totes les formes de vida «no racionals». Segons Tomeo, «els insectes són unes figures de formes fascinants, des del punt de vista del disseny». L'escriptor va defensar que es pot fer un paral·lelisme entre el comportament dels animals i el de les persones. «Parlar d'insectes és com parlar dels instints humans», va dir. Tomeo considera que es continua llegint poc, «perquè som a l'època de l'audiovisual», però que «malgrat tot alguna cosa hem millorat». Segons Tomeo, «llegir suposa un cert desgast, un cert treball». L'escriptor es va mostrar satisfet perquè ara la premsa dedica més espai als escriptors que abans.

Un altre dels actes del cicle Literatura i Alcohol va ser la taula rodona que el dijous 14 de maig va reunir els escriptors Lluís Maria Todó, Enric Casassas i Pep Rosanes. El professor de Filologia de la UAB Pep Paré va ser-ne el moderador.

La música, protagonista de la programació cultural del mes de maig

Les activitats culturals de la UAB, que organitzen cada any Cultura en Viu i el Vicerectorat d'Estudiants i de Promoció Cultural, han tingut aquest mes una clara protagonista: la música. Això ha estat possible gràcies al Cor, a l'Orquestra i als grups de l'Espai Musical de la UAB.

El Cor de la UAB va aconseguir un ple absolut a l'auditori de la Facultat de Filosofia i Lletres de l'Autònoma, el dia 21 de maig, amb la interpretació d'un clàssic: el *Rèquiem*, de W. A. Mozart. Es tractava del Concert de Primavera de la formació dirigida per Joaquim Miranda, que va actuar junt amb l'Orquestra de Cambra del Garraf, que dirigeix Joan Lluís Moraleda. El Cor de la UAB i l'Orquestra de Cambra del Garraf, que han estat pre-

parant el *Rèquiem* durant els dos darrers anys, també van actuar al Teatre Principal de Vilanova i la Geltrú, el dia 24 de maig, i a l'església de Santa Anna de Barcelona, el dia 31 del mateix mes.

Bona acollida

L'Orquestra de la UAB, dirigida per Joan Casals, també va oferir a la comunitat universitària el seu Concert de Primavera, el dia 27 de maig, coincidint amb l'acte de lliurament dels premis Miquel Martí i Pol, de poesia, i Pere Calders, de narrativa. L'Orquestra, que va tenir una acollida molt bona entre els prop de dos-cents espectadors que van omplir el Teatre de la UAB, és tot just el segon any que forma part dels grups culturals estables de l'Autònoma. Tot i la manca

d'experiència com a formació, va interpretar amb molt d'èxit obres de Bartók, Boyde, Farkas i Fauré, donant especial protagonisme als instruments de corda.

El dia 28 de maig, el Teatre de la UAB va acollir el concert del desè aniversari del l'Espai Musical de la UAB, amb els combos del taller de blues-jazz, i amb el quintet elèctric de rock que dirigeixen Ferran Mañes i Pau Aguilar. Les formacions van voler donar a conèixer els dos camps creatius que es treballen durant tot el curs a les sales d'assaig de Cultura en Viu. Alguns dels temes que els estudiants de l'Autònoma van sentir durant el concert van ser «Blue Bossa», de Kenny Dorham, «All Blues», de Miles Davis, i «All of Me», de Simone & Marks.

Programa Tutoresport per a esportistes d'elit

Compaginar la carrera esportiva amb l'acadèmica ja no és una fita impossible per als estudiants de la UAB. Els esportistes d'alt nivell que cursen estudis a l'Autònoma gaudeixen, des del curs passat, d'un programa de suport acadèmic que és avalat pel Consell Superior d'Esports i que els permet fer compatibles els seus estudis amb els calendaris d'entrenaments i de competicions oficials.

El 27 de maig, es va fer la presentació oficial del programa, a càrrec del director general del Consell Superior d'Esports, Santiago Fisas, i del vicerector d'Ordenació Acadèmica, Jordi Bartrolí. També van assistir a l'acte el director del Servei d'Activitat Física, Andreu Benet, i el vicegerent acadèmic, Ramon Corbella, així com els tutors i les alumnes que s'acullen a Tutoresport.

Santiago Fisas considera que programes d'aquest tipus són «absolutament necessaris», però lamenta que tan sols deu universitats de l'Estat hagin dut a terme programes similars al de la UAB. El director general del Consell Superior d'Esports va assegurar que «hi ha els suficients mitjans econòmics per fer el programa pràctic i efectiu», i va insistir en la necessitat que la resta d'universitats hi col·laborin.

Valentí Massana i Emili Bagán, en la presentació del programa Tutoresport.

Jordi Bartrolí creu que el repte de facilitar l'activitat acadèmica dels esportistes d'alt nivell s'ha superat aquest any a la UAB. També es va mostrar satisfet de la manera com han funcionat les noves maneres d'impartir l'ensenyament «substituint, moltes vegades, les classes magistrals per tutories i per consultes a través del correu electrònic». Cada esportista té assignat un tutor que l'ajuda a resoldre els problemes derivats de la participació en competicions i entrenaments, i que actua com a inter-

locutor entre l'alumne i el professor a l'hora de canviar dates d'examen i de pràctiques acadèmiques. A més, el tutor facilita a l'alumne tot el material de treball que no ha pogut aconseguir per motius esportius, i el posa al dia de les activitats acadèmiques que s'han fet mentre estava concentrat.

L'atleta Valentí Massana i el jugador d'hoquei Xavier Arnau són alguns dels esportistes d'elit que estudien a la UAB i que gaudeixen del programa Tutoresport.

II Setmana Occitana

La II Setmana Occitana a la Universitat Autònoma de Barcelona va reunir conferències, taules rodones, projeccions i música, del dia 18 al 29 de maig passat. L'organització de la II Setmana Occitana l'ha portada l'Arxiu Occità de la UAB. El director general de Relacions Exteriors de la Generalitat de Catalunya, Joaquim Llimona, va pronunciar la primera conferència d'aquestes jor-

nades, que van combinar la participació dels millors experts en la matèria amb la difusió de nombroses iniciatives sorgides al voltant de la cultura occitana.

Llimona va parlar de «Les relacions catalano-occitanes», i va destacar que Catalunya i Occitània «han tingut al llarg dels segles contactes molt intensos». Segons el director de Relacions Exteriors, tant la cultura

catalana com l'occitana són dues cultures que es troben en una situació similar. Totes dues estan envoltades d'altres cultures «més poderoses», va dir Llimona.

Joaquim Llimona va afirmar que la cooperació entre Catalunya i Occitània cal situar-la en el context europeu i en la «desaparició progressiva de les fronteres» dins de la Unió Europea.

Homenatge a Manuel Balasch

La UAB va retre un homenatge al professor Manuel Balasch, filòleg del Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana, el dia 14 de maig, amb motiu de la seva jubilació, i també com a reconeixement als seus treballs de recerca en el camp de la filologia clàssica. El rector de la UAB, Carles Solà, va presidir l'acte i va lliurar al professor Balasch el número 20/2 de la revista de filologia clàssica *Faventia*, que li van dedicar els seus companys de departament. Carles Solà va agrair al filòleg la «tasca extraordinària» com a professor i estudis que ha dut a terme a la UAB en els darrers anys. El rector, però, va lamentar «la poca sensibilitat que hi ha sobre el que significa la cultura, la universitat i la recerca actualment, cosa que naltéix encara més els treballs realitzats pel professor Balasch».

A l'acte, hi van assistir Rosa A. Santiago, catedràtica del Departament

de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana de la UAB; el director del Departament, José Martínez Gázquez, i la degana de la Facultat de Filosofia i Lletres, Helena Estalella. A les paraules d'agraïment que els tres estudiosos van dedicar a Manuel Balasch, s'hi van afegir els escrits que van fer arribar dos professors de les universitats de Salamanca i de Barcelona, que no van poder assistir a l'acte. També van mostrar per escrit l'admiració pel professor Balasch els seus alumnes de l'Institut de Batxillerat José de Rivera, de Xàtiva.

L'homenatge va coincidir amb la data del setantè aniversari del professor Balasch, que va agrair als seus companys de departament i, sobretot, als seus alumnes, el tracte rebut durant els anys de docència.

El professor ha estat guardonat aquest any amb el Premi Ciutat de Barcelona per la seva traducció al català de la *Illiada*, d'Homer, publi-

cada recentment. També ha rebut altres premis durant la seva carrera literària, com el Premi Crítica de la revista *Serra d'Or*, la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, o el Premi Josep Carner, que concedeix l'Institut d'Estudis Catalans.

Darrera lliçó d'Octavi Fullat

La Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB va retre un sentit homenatge, el dia 15 de maig, al filòsof i pedagog Octavi Fullat, que va oferir una lliçó als assistents a l'acte amb motiu de la seva jubilació acadèmica, després de quaranta-vuit anys de docència. Tot i que havia de tractar-se de la darrera lliçó que oferia el filòsof, va quedar palesa la seva intenció de continuar treballant com a professor emèrit a la UAB.

Durant la *lectio*, a la qual van assistir el conseller d'Ensenyament de la Generalitat, Xavier Hernández Pijuan, i el catedràtic de Pedagogia Jaume Serramona, entre altres autoritats acadèmiques i polítiques, Octavi Fullat va fer un recorregut autobiogràfic en què va mostrar la gran influència que va suposar per a ell la figura materna. Segons va explicar: «El tarannà educador de la meva mare em va donar la idea del que supo-

sa educar: caminar entre la fruïció i l'exigència». El filòsof també va reflexionar sobre el que representa per a ell la seva tasca, i va assegurar que «la filosofia no és una ciència, sinó una manera de percebre la realitat, sempre des d'un cert rigor mental». Octavi Fullat va referir-se a la pedagoga italiana Maria Montessori com a figura cabdal en la seva trajectòria professional, i també va destacar la influència que va rebre del metafísic Jaume Bofill, de l'educador Pedro Font, o del capellà Ramon Roquer.

El catedràtic Jaume Serramona va dedicar unes paraules a Octavi Fullat, de qui va elogiar la seva capacitat crítica i al qual va descriure com un «home polèmic, un bon filòsof que discuteix tot el que sembla obvi». Serramona va referir-se al pedagog com «el nostre professor de més prestigi», i va demanar-li que continués treballant en el futur a la UAB.

També van assistir a l'acte el director del Departament de Psicologia Sistemàtica i Social, Josep Maria Asensio, i el degà de la Facultat de Ciències de l'Educació, Pere Darder. Aquest últim va referir-se a Octavi Fullat com a «punt de referència de la UAB per instaurar la reflexió com a manera habitual d'enfrontar-se a la realitat».

Nou projecte d'assignatures compartides en videoconferència

El dia 25 de maig, a la sala d'actes de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials, va tenir lloc la clausura del Projecte d'Assignatures Compartides entre la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Politècnica de Madrid i la Universitat Politècnica de València.

José Manuel Yábar, professor coordinador del Campus Virtual de la UAB, va fer la presentació del projecte docent que vol potenciar l'ús de les tecnologies de la informació en l'ensenyament universitari. Els recors de les tres universitats implicades va fer uns parlaments mitjançant la videoconferència.

La Universitat Politècnica de Madrid i la Universitat Autònoma

de Barcelona van iniciar, el segon quadrimestre del curs 1997-1998, aquesta experiència innovadora, que permet de combinar docència presencial amb docència a distància. En el projecte també hi ha participat la Universitat Politècnica de València. Es tracta d'impartir de manera presencial assignatures en una de les universitats, i al mateix temps, l'oferta de la docència simultània d'aquestes assignatures a l'altra universitat per mitjà de la videoconferència. Coursar aquestes assignatures dóna dret a tres crèdits de lliure elecció.

L'assignatura que ha ofert la UAB en aquesta fase ha estat Economia dels Recursos Naturals, impartida pels professors Joan Martínez Alier

i Giuseppe Munda. La Universitat Politècnica de Madrid ha ofert l'assignatura Les Tecnologies de la Informació i les Comunicacions en la Societat Global de la Informació, impartida pels professors Jorge Pérez Martínez, Claudio Feijoo i Luis Castejón Martín.

Progressivament, s'implantaràn noves assignatures en aquest projecte, que ha de permetre la millora de les possibilitats d'aprenentatge i l'ampliació de l'accés a noves àrees de coneixement amb els avantatges de l'ús de la videoconferència com a nou mitjà de comunicació docent.

Més informació sobre el campus virtual a l'adreça: <http://www.blues.uab.es/~scampus/>

Cap a una jornada de trenta-cinc hores

La conferència «Organització del temps de treball: la jornada de trenta-cinc hores» va tancar, el dia 20 de maig, el cicle de jornades interdisciplinàries d'estudi dedicades a Les Noves Relacions Laborals, que va organitzar la Diplomatura de Relacions Laborals de la Facultat de Dret. Aquesta darrera conferència va ser a càrrec d'Emilia Casas Baamonde, catedràtica de Dret del Treball i de la Seguretat Social de la Universitat Complutense de Madrid, que va valorar positivament la reducció de la jornada laboral, però posant en dubte que la mesura contribueixi a la creació de llocs de treball.

La catedràtica va insistir en el fet que no pretenia donar solucions, sinó que només intentava exposar quins havien estat els condicionants i les causes de ruptura del model de treball «taylorista» de la primera revolució industrial.

Durant la conferència, Emilia Casas va referir-se en diverses ocasions al cas francès, i va explicar que els empresaris rebran subvencions a través de diferents mecanismes de compensació a canvi d'acceptar la jornada de trenta-cinc hores. Dues de les mesures són l'exempció de pagament durant uns anys de determinats impostos, i la reducció dels costos salarials, la qual cosa implica, segons la catedràtica, una reducció del consum intern.

La vicedegana de Relacions Laborals de la Facultat de Dret i coordinadora de les jornades, Maria Jesús Espuny, va anunciar l'aparició d'un número monogràfic de la revista de sociologia *Papers* sobre les noves relacions laborals, en el qual s'inclouran les conferències de tots els ponents.

Aniversari del Manifest comunista

L'històric dirigent sindical Marcelino Camacho i el president de la Fundació Friedrich Engels, Juan Ignacio Ramos, van reflexionar sobre la vigència a l'actualitat del *Manifest comunista*, cent cinquanta anys després que fos escrit per Karl Marx i Friedrich Engels.

Camacho i Ramos van parlar, el dia 20 de maig, a la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia de la UAB davant un nombros grup d'estudiants i de membres de la comunitat universitària.

«No vinc a pontificar. Vinc a canviar impressions. Als vuitanta anys també es pot aprendre», va dir Camacho. El veterà líder sindical va defensar la validesa del *Manifest comunista*, i va recordar que al món hi ha «més de mil milions d'aturats», la qual cosa representa una cinquena part de la humanitat. Marcelino Camacho va afirmar que «el treball és vital per a l'ésser humà» i que «ha arribat l'hora de mobilitzar-se per les trenta-cinc hores» de jornada laboral.

El veterà sindicalista va subratllar que «mai no ens han regalat res: ni el treball, ni el pa, ni la llibertat».

JOAQUIM FERRER I JACAS, professor del Departament de Dret Públic i Ciències Histórico-jurídiques, va ser escollit, pel Claustre de la Facultat, degà de la Facultat de Dret el 21 d'abril passat.

CARME ÀNGEL I FERRER, professora del Departament de Psicologia de l'Educació, va ser elegida pel Claustre de Facultat, el 20 de maig passat, degana de la Facultat de Ciències de l'Educació.

MARTÍ PUMAROLA I BATLLE, professor del Departament de Patologia i de Producció Animals, va ser elegit degà de la Facultat de Veterinària pel Claustre de Facultat que va tenir lloc el 29 d'abril passat.

Exposició del Fons Monés

La Biblioteca General de la UAB, situada a l'edifici del Rectorat, va exposar el Fons Monés durant els dies 6 i 7 de maig per tal de mostrar a la comunitat universitària el gran valor d'aquest fons de revistes i publicacions periòdiques que la UAB ha adquirit a la biblioteca Monés.

Concurs dels serveis financers

En compliment de la nova llei de Contractes de l'Estat i seguint la política de l'equip de govern de la Universitat Autònoma de Barcelona d'atorgar qualsevol servei universitari mitjançant el mecanisme de concurs públic, el mes de desembre passat es va publicar en el *DOG* la convocatòria de les clausules de l'esmentat concurs. S'hi van presentar deu entitats financeres d'arreu de l'Estat, que van fer ofertes completes a la major part dels paquets de serveis que preveia l'esmentat concurs.

La Comissió d'Adjudicació, amb data 20 de febrer de 1998, va acordar la resolució del concurs en els termes següents:

Caixa Catalunya

- Operador financer bàsic de pagaments a proveïdors.
- Subministrador dels serveis de la targeta de la UAB dirigida al personal d'administració i serveis, al professorat i als estudiants.

Aquesta entitat es compromet a:

- Esponsoritzar l'operació de remodelació de la Casa de Convalescència en els termes previstos en el document aprovat per la Junta de Govern.
- Subministrar gratuïtament el carnet universitari a tota la comunitat universitària, que podrà utilitzar la seva xarxa de terminals a tot Espanya (unes mil unitats) per a consultes de l'expedient, automatrícula, certificats, etc., sense cap cost per a l'estudiant.
- Aquest carnet no tindrà cap obligació financera per a l'estudiant. Això comporta la no necessitat d'obrir un compte corrent ni d'operar financera-ment per poder utilitzar els serveis administratius i acadèmics de la targeta sense cost per a l'estudiant.
- Incorporar a la targeta un conjunt d'avantatges per als seus usuaris, com per exemple: descomptes especials en entrades a serveis culturals, i també ofertes avantatjoses en l'àmbit financer, per a qui ho desitgi.
- Esponsoritzar un programa de trenta milions de pessetes perquè la UAB pugui convocar un programa de beques dirigit als estudiants de la UAB.

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona

- Subministrar els serveis de pagament de les nòmines del personal docent i del personal d'administració i serveis de la UAB.
- Subministrar els serveis de pagament a proveïdors en forma complementària a l'entitat esmentada anteriorment.

Aquesta entitat es compromet a:

- Mantenir els serveis inherents a la targeta fins que la nova entitat pugui garantir, com a mínim, les mateixes prestacions actuals. Això comporta la garantia de l'automatrícula per al curs 1998/1999.
- Continuar col·laborant en el finançament de diversos programes de la UAB.

Banco Central Hispano

- Realitzar el servei de pagament de tributs i de Seguretat Social sobre la base de la garantia d'uns ingressos variables per a la UAB.

Resta pendent d'adjudicar la participació financera i tècnica en el projecte Autònoma Interactiva.

Lliurament dels premis Pere Calders i Miquel Martí i Pol

Pere-Joan Cardona, estudiant de doctorat de la UAB, ha estat guardonat amb el Premi Pere Calders de narrativa, per l'obra *Idrisa, em dic Idrisa*, que narra les experiències d'un personatge atrapat en un paratge estrany i sorprenent de l'Àfrica profunda. L'acte de lliurament del premi es va fer al Teatre de l'Autònoma, el dia 27 de maig, durant el Concert de Primavera de l'Orquestra de la UAB, amb la participació de l'antic secretari general de la UAB, Salvador Alegret, i del delegat per a l'Institut Joan Lluís Vives, Jordi Berrio. El jurat va concedir l'accèssit del Premi Pere Calders a Júlia Costa, estudiant de la Universitat Oberta de Catalunya, per la faula literària *Rondalla del camí*.

A més del premi de narrativa, Salvador Alegret i Jordi Berrio també van lliurar els guardons corresponents al Premi Miquel Martí i Pol, de poesia. El primer premi va ser concedit a Joan Duran, estudiant de la Universitat de Barcelona, per l'obra *Zòtrop*, i l'accèssit va ser per a Maria Carme Badia, de la UAB, pel recull de poemes diversos titulat *Poesia verbal*.

Aquest és el primer any que la convocatòria dels premis Pere Calders i Miquel Martí i Pol es fa extensiva a totes les universitats de l'àmbit català, ja que fins ara tan sols podien presentar treballs els estudiants de la UAB. Els guanyadors i els accèssits del certamen podran veure publicats els seus llibres aproximadament el Nadal d'aquest any. El Servei de Publicacions de l'Autònoma ha estat l'organitzador del certamen literari.

Primera Marató de Poesia a la UAB

L'escriptora mallorquina i professora de l'Autònoma Carme Riera va ser la promotora de la Primera Marató de Poesia a la UAB, que va tenir lloc a l'auditori de Lletres, el dia 11 de maig. Un grup d'alumnes seus de l'assignatura Literatura Espanyola del Segle XX: Poesia de Postguerra, de la llicenciatura de Filologia Hispànica, va organitzar el certamen amb la col·laboració de l'Aula de Teatre, del Grup Miguel Hernández, i de l'Espai Musical de la UAB.

Durant cinc hores, una vintena de poetes van llegir les seves pròpies composicions, en combinació amb els recitals poètics que van oferir l'Aula de Teatre i el Grup Miguel Hernández. José Agustín Goytisolo i Francesc Parcerisas van ser dos dels poetes convidats, encara que, tal com explica Carme Riera, «una de les nostres pretensions era comptar amb la presència d'autors ja consagrats, i alhora donar veu a altres poetes amb treballs encara inèdits».

L'escriptora mallorquina va destacar la importància de relacionar els estudis acadèmics de poesia contemporània amb la realitat social i, va dir, «una bona manera de fer-ho és organitzant actes d'aquest tipus, amb la participació de poetes actuals». Carme Riera, durant les classes de poesia que imparteix, sovint té la col·laboració d'escriptors de renom que reciten els seus poemes davant els alumnes.

El Dia de les Lletres Gallegues

El Departament de Filologia Francesa i Romànica de la UAB va invitar, el dia 15 de maig, el professor Xosé M. Dobarro Paz, de la Universitat de la Corunya, amb motiu de la celebració del Día das Letras Gallegas. Enguany, aquesta diada està dedicada a tres poetes medievals de la ria de Vigo: Mendiño, Martín Códax i Xoán de Cangas. És el tercer cop que l'Autònoma festeja aquesta diada de la cultura gallega. El professor Dobarro va parlar de «La era de los trovadores: poesía medieval gallego-portuguesa». Al final de la conferència, nou membres del Cor Universitari Gallec de la Universitat de Barcelona van cantar tres cantigues i l'himne de Galícia.

Adreça postal:

Universitat Autònoma de Barcelona
Àrea d'Afers Institucionals
Gabinet de Premsa. Edifici Rectorat
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35. Fax 93 581 25 46

L'AUTÒNOMA es pot obtenir i imprimir

en format Acrobat via Internet a través de la web de la UAB a l'adreça

<http://www.uab.es/>